

2. Романенко О. В. Наукові засади вивчення іміджу як психологічної категорії. *Вісник Національного університету оборони України*. 2014. №4 (41). С. 293–298.
3. Markus H. R., Kitayama Sh. Culture and the self implications for cognition, emotion and motivation. *Psychological Review*. 1991. Vol. 98. №2. P. 224–253.

Федорейко В.С.

доктор технічних наук, професор кафедри машинознавства і транспорту,
Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка
fedoreykovs@tnpu.edu.ua

Замора Я.П.

кандидат технічних наук, доцент кафедри машинознавства і транспорту,
Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка
zamorayp@tnpu.edu.ua

Чалий А.Д.

аспірант,
Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка
andrewchalyy12241997@gmail.com

КОМПОНЕНТИ СТРУКТУРИ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ КВАЛІФІКОВАНОГО АВТОМЕХАНІКА

Професійна освіта є важливою складовою вітчизняної освітньої системи. Відповідно до підвищення попиту на фахівців робітничих професій передбачається випереджувальний розвиток професійної освіти. На загальнодержавному рівні заявлено про пріоритетність і значущість цього освітнього рівня в забезпеченні розвитку економіки і суспільства в цілому. На сьогодні, проблема професійної підготовки робітничих кадрів є актуальною і перебуває в центрі уваги багатьох вчених - педагогів [1, 2], психологів, соціологів, істориків та ін.

Система професійної освіти виконує такі основні функції: задоволення потреби в професійних освітніх послугах; забезпечення економіки кваліфікованими кадрами та соціальну стабілізацію життєдіяльності, забезпечуючи зайнятість викладацького складу та учнів і знижуючи, тим самим, навантаження на ринок праці. Система професійної освіти виконує важливу соціальну функцію, оскільки достатньо великий відсоток тих, хто там навчається, є діти з малозабезпечених, неповних і неблагополучних сімей.

Неухильне зростання кількості автомобілів у нашій країні неминує зумовлює необхідність розв'язання питань їх технічного обслуговування та ремонту. Істотне ускладнення конструкцій сучасних автомобілів висуває підвищені вимоги до якості їхнього обслуговування і ремонту, роблячи його практично неможливим без дорогого, складного, сучасного обладнання, приладів та інструментів.

Механізми і пристосування, що використовуються на сучасних станціях технічного обслуговування автомобілів і авторемонтних підприємствах, здебільшого ґрунтуються на широкому застосуванні електроніки та на результатах досліджень у галузі фундаментальних наук і високих технологій оброблення металів і складання автомобільних вузлів підвищеної надійності. Тому, технічний персонал середньої ланки (до якого і належать випускники початкової професійної освіти) повинен уміти працювати на сучасному технологічному та діагностичному обладнанні, використовувати пристосування та інструменти для виконання високоякісного обслуговування та ремонту вітчизняних і зарубіжних автомобілів.

Оскільки матеріально-технічна база системи початкової професійної освіти не завжди відповідає процесу модернізації виробництва, вважаємо за необхідне ефективне соціальне партнерство з підприємствами регіону, яке якісно підвищить підготовку автомеханіків у системі професійної освіти.

Водночас, недостатньо висвітлені дослідження, присвячені формуванню професійної компетентності молодих кваліфікованих робітників, саме автомеханіків, у системі початкової професійної освіти в умовах цього партнерства. Вивчення теорії та практики формування професійної компетентності майбутніх кваліфікованих автомеханіків у системі професійної освіти дало змогу виявити суперечності між:

- соціальним замовленням суспільства на підготовку автомеханіків у системі професійної освіти та недостатньою готовністю системи професійної освіти до виконання цього замовлення;

- сучасними вимогами роботодавців до рівня та якості підготовки кваліфікованих автомеханіків і недостатньою розробленістю теоретичних аспектів здійснення партнерства в системі професійної освіти.

Вважаємо, що формування професійної компетентності майбутніх кваліфікованих автомеханіків у системі професійної освіти буде успішним, якщо:

- визначено сутність і зміст партнерства закладу професійної освіти з виробництвом;
- теоретично обґрунтовано процес формування професійної компетентності кваліфікованих автомеханіків;

- теоретично обґрунтовано процес формування професійної компетентності кваліфікованих автомеханіків у системі професійної освіти в умовах взаємодії з виробництвом.

Отже, нами визначено структуру професійної компетентності кваліфікованого автомеханіка, яка представлена єдністю компонентів:

- мотиваційного, що відображає сукупність стійких мотивів до роботи у сфері експлуатації, ремонту та технічного обслуговування автотранспорту, потреб у професійному навчанні, усвідомленні значущості формування відповідних знань, умінь і професійно важливих якостей;

- діяльнісного, що розкриває готовність майбутнього автомеханіка до виконання посадових обов'язків, які складаються зі способів і прийомів діагностики, ремонту та технічного обслуговування автотранспорту, тим самим, реалізуючи фахові знання, уміння та навички в практичній діяльності;

- когнітивного, що характеризує наявність у майбутнього автомеханіка сукупності науково-теоретичних знань у сфері технічного обслуговування, ремонту та керування автомобільним транспортом, заправлення транспортних засобів горючими та мастильними матеріалами;

- комунікативного, що відображає володіння професійними інформаційно-комунікаційними технологіями, термінологією, використовуваної у виробничій діяльності, вибором стилів спілкування в різних ситуаціях, умінням узгоджувати свої дії з діями колег;

- морального, що розкриває систему життєвих ціннісних орієнтирів, які формуються в кваліфікованого автомеханіка в процесі переживання ним різноманітних життєвих ситуацій як власні висновки щодо правильності чи неправильності поведінки та ставлення до інших людей і до себе.

Список використаних джерел

1. Годун В. Застосування технологій проектного навчання у процесі компетентісно орієнтованої підготовки майбутніх автомеханіків у коледжах. Науково-методичне забезпечення професійної освіти і навчання: збірник матеріалів XIII звітної Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Київ, 18–28 березня 2019 р.) / Інститут професійно-технічної освіти НАПН України / за заг. ред. В. О. Радкевич. – Київ : ПТО НАПН України, 2019. – С. 74-76.
2. Слабко В. М., Макієвський О. І. Особливості формування фахових компетентностей майбутніх фахівців транспортної галузі у процесі вивчення спеціальних дисциплін. Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки : реалії та перспективи. Київ : Видавничий дім «Гельветика», 2020. Вип. 78. С. 202-207.